

Tɔne keŋ Gyemisi be ŋmarase nɛ

¹ Tɔne kei lee maŋ Gyemisi ŋon me yɛɛ Wurubuarɛ na de Gbenɔyoo Yesu Kristo tobaale e nɛ gyaŋ. Mɛɛ ŋmarase kei mee yelee Kristotena baŋ pou bɔɔ yaasee gyoo tɛɛle yenaŋ kamaɛ nɛ. Mɛɛ do ɛ popou nɔɔ.

Mena keŋ nyaŋ ke kyaŋ n wose kayeyɛɛ man

² Me tebia nyi akpaa nombia na kayeyɛɛ kamaɛ de yala ŋon na, ɛ yela ke yɛɛ ŋon gyonɔ nideli. ³ ɛ tɔɔse nyi akpaa mena kekeɛsekeɛ keŋa de kɔŋ ɛ dɔɔ te ɛ tale seŋ ɛ keɛɛdi man na, kei gyae ke yela ɛ ke tale nyiŋ konɔɔ seŋ lɛɛ Wurubuarɛ di lee gbɛɛ kamaɛ man. ⁴ Mɔna kaboena nyi yaa yɛɛ kakyen kyaŋ ɛ wose seŋ mena kelii ɔto. ɛ yɛɛ mena na ɛ ke nyiŋ dinɔɔ kpaakpaate keŋ kaboena nyi yaa nyiŋ te kɔ gyae ke kyɛɛkee ya nɛ. ⁵ Nyi akpaa ɛ man ŋolo ne gyae nyansa keŋ gyae ke yela waa tale yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii na waa sola Wurubuarɛ na waa fa e. Wurubuarɛ dana wɔe te ɔ bɛɛɛ boe mena dɔɔ walaŋ kamaɛ ŋon ɔ sola e kolo na, ɔ be gyae waa bɛɛse e ya nawolo nyi ɔ bɛɛ keɛ walaŋ siaman ya. ⁶ Akpaa walaŋ ŋonaŋ na sola Wurubuarɛ na, waa lɛɛ di nyi ɔ nyiŋmaa gyae ke kaŋ kpene keŋ ɔ ne bɔɔse nɛ. ɔ na lɛɛ aŋmaarenɔ ya nawolo nyi walaŋ ŋon ɔ ne lɛɛ aŋmaarenɔ na, ɔ yɛɛ ŋgba ɛpo lon keŋ felin ne gyɔɔ gyu bese gyɔ kɔŋ nɛ. ⁷ Walaŋ ŋon ɔ ne lɛɛ aŋmaarenɔ nɛ, ɔ na yɛɛ wa agyuenɔ nyi waa nyiŋ kolo lee Wurubuarɛ gyaŋ ya. ⁸ Nawolo nyi walaŋ ŋonaŋ agyuenɔ be doo debodokolonɔ ya, te ɔ bɛɛ tale mo wa agyuenɔ gyakaa kolo dokolonɔ mɔ dɔɔ ya.

⁹ Kristo walaŋ ŋon balaŋ bɛɛ kala e do daale man ya nɛ, waa yela ke yɛɛ e gyonɔ nawolo nyi Wurubuarɛ siaman na ɔ yɛɛ walaŋ e. ¹⁰ Mɔna walaŋ ŋon mɔ ɔ dana ɔ wose na

nyi Wurubuarɛ de yɔkɔse e na waa yela ke yɛɛ e gyɔŋ. Nawolo nyi be gyae ke kyare ya na ɔ ta yem ŋgba mena keŋ ŋale kyeŋkyeŋkɔɔse bɛɛ kyare ya na ŋe te kpiisi yala nɛ. ¹¹ Weese na gyem te ke nɔɔ ne yɛɛ doŋ na, ne yeli ŋale na boto na ka kyeŋkyeŋkɔɔse pou te kpiisi. Dekɔŋ mena na ka kyeo pou ne ŋaala. Mena ke te gyae ke kɔŋ walaŋ ŋon ɔ dana ɔ wose nɛ dɔɔ. Nawolo nyi debarŋ keŋ ɔ sia be yɛɛ ɔ doŋ ɔ kebu gbɛɛneŋ man nɛ, na yeŋ te ka mo e.

¹² Walaŋ ŋon ɔ ne naa diyem ɔ kekyaabii man, te ɔ ne tale kyaŋ ɔ wose seŋ lɛɛ Wurubuarɛ di na ŋon na nyeebam. Nawolo nyi akpaa mena walaŋ ŋonaŋ de tale seŋ kekeɛsekeɛ kenanŋ man kelii ɔto na, waa nyiŋ nyeedoŋ kekpaa keŋ Wurubuarɛ be yako see nyi waa fa balanŋ banŋ bɛɛ gyae e nɛ.

¹³ Nyi akpaa kekeɛsekeɛ daale de kɔŋ ŋolo dɔɔ na ɔ na yako nyi, Wurubuarɛ ne keɛse na e waa keɛ ya. Nawolo nyi ŋolo be tale keɛse Wurubuarɛ keɛ nyi waa yɛɛ dukum ya, mena mɔ te Wurubuarɛ bɛɛ keɛse ŋolo keɛ nyi waa yɛɛ dukum ya. ¹⁴ Mɔna nyi akpaa kekeɛsekeɛ daale de kɔŋ ŋolo dɔɔ na, na mena walaŋ ŋonaŋ gbagba lookum beo na e wɔŋee e ka do dukum man. ¹⁵ Akpaa lookum kenanŋ da boo na ne yeli ɔ ne yɛɛ dukum, te dukum mɔ da boo na keɛ mo yeŋ kɔŋ.

¹⁶ Me tebia kpaakpaa, ɛ na beo ɛ wose ya. ¹⁷ Kolo kpaakpaa kamaɛ na kpene kamaɛ keŋ ke dei nɛ, na lee bo Wurubuarɛ gyaŋ. ŋon yɛɛna abɔɔ ŋan pou ŋe kyaa adido te ŋɛɛ fa keŋmaŋee nɛ. Mena abɔɔ keŋa da lee na keŋmaŋee te kɔŋ, te ŋe da gyoo na ditiŋtɛɛ mɔ te kɔŋ. Mɔna Wurubuarɛ ŋon be doo mena ya nawolo nyi ɔ bɛɛ kyɛɛkee ya. ¹⁸ Ke yɛɛ ŋon gbagba kegyaebii man te ɔ tɛɛwɔ wa anokoare nombii keŋ dɔɔ fa daa nyeedoŋ

wòle. Ɔ yɛɛ mena na daa ka bese wa abɔɔ ɲan pou Ɔ be yɛɛ nɛ man gyanɣbatena.

Ɛ nyii nombia ɲan na, ɛ di ɲe dɔɔ

¹⁹ Me tebia, ɛ yela ɛ man walaɲ kamaɛ ke yɛɛ ɔsaa na nombia kenyii. Mɔna ɛ na barase na nombia kekolosi ya, te ɛ na gyeɲ baɲ mɔ bilerɲbilerɲ ya. ²⁰ Nawolo nyi walaɲ da gyeɲ baɲ na Ɔ bɛɛ tale yɛɛ kpene keɲ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman ya. ²¹ Mena dɔɔ ɛ wɔɲ ɛ wose lee ayimɛɛ nombia kamaɛ man, na ɛ ke tina nombiakumɛɛ keyɛɛ yela. Ɛ yɔkɔse ɛ wose na ɛ ke lɛɛ Wurubuarɛ nombia ɲan Ɔ ba mo do ɛ konɔɔse man nɛ do. Nombia ɲenaɲ ne gyaela ke tale lɛɛ ɛ nyee.

²² Ɛ yɛɛ ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ nombia ɲan ne yako nɛ. Ɛ na nyii ɲa yakaa ya. Nyi akpaa ɛ ne nyii ɲa yakaa bo na, kenanɲ na ɛ na beo ɛ wose bo. ²³ Akpaa walaɲ ɲolo de nyii nombia ɲan te Ɔ te yɛɛ ɲgba mena keɲ nombia ɲan na wolo ya nɛ, na walaɲ ɲonaɲ yɛɛ ɲgba walaɲ ɲon Ɔ ne kɛɛ Ɔ wose diiku man nɛ. ²⁴ Ɔ kɛɛ Ɔ wose na Ɔ ne naa mena keɲ Ɔ dinɔɔ doo. Mɔna akpaa Ɔ tuu lee botɔɔ na Ɔ te wolee mena keɲ Ɔ dinɔɔ doo. ²⁵ Mɔna walaɲ ɲon Ɔ na gyoo Wurubuarɛ nombia kpaakpaa ɲan ne lɛɛ balan nyee nɛ man nideli, te Ɔ ne kyanɲ Ɔ wose kasee ɲa debanɲ kamaɛ na ɲon na nyeebam abɔɔ ɲan pou Ɔ ne yɛɛ nɛ man. Nawolo nyi Wurubuarɛ waa hiraa e. Na Ɔ ne nyii nombia ɲan bo yakaa na Ɔ te wolee ɲa ya, mɔna Ɔ na mo ɲa yɛɛ tom.

²⁶ Nyi akpaa ɲolo ne kɛɛ Ɔ wose nyi Ɔ yɛɛ Wurubuarɛ somre kpaakpaate e te Ɔ ta do Ɔ laakem deɔɲ ya na, kenanɲ na ɔtenate ɲonaɲ Wurubuarɛ ɔsom keɲ yɛɛ yakaa, te Ɔ na beo Ɔ wose mɔ bo. ²⁷ Wurubuarɛ ɔsom keɲ ke dei te kɛɛ gyoo de kya Wurubuarɛ sia yɛna nyi, balan baa kɛɛ

yoyolobia na liala dɔɔ ba diyem kena man, na baa wɔŋ ba wose lee tɛɛle kei dɔɔ nombia nkarankaraŋ keyɛɛ man.

2

¹ Me tebia, ɛ yɛɛ balaŋ baŋ ɛ be lɛɛ de Gbenjyoo Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ gyoorobiiri gbenjyoo e nɛ di. Mena dɔɔ ɛ na kɛɛ walaŋ siaman pɛna ɛ ke yɛɛ kolo ya. ² ɛ yela dɛɛ mo ke nyi ɛ te gyaŋee na balaŋ bala baale te kɔŋ kaa lee botɔɔ. Ŋolo doona kegbase kpaakpaa nyiŋan na kɔba kɔlabii ɔ nyiŋmaa man, na ŋolo mɔ yɛɛ diyemte e te ɔ doo kegbase ayimɛɛ ayimɛɛ atiriisa ŋaale kɔŋ botɔɔ.

³ Te akpaa ɛ mo obuoa nideli fa walaŋ ŋon ɔ doona abɔɔ kpaakpaa nyiŋan te ɛ yako e nyiaa, “Nyaŋ kaa kyaa gbeli kpaakpaate kei dɔɔ kɛbo,” te ɛ yako diyemte ŋon mɔ nyi “Nyaŋ seŋ botɔɔ yaa tisi kyaa tɛɛle man kɛbo.” ⁴ Akpaa ɛ yɛɛ mena na ŋgba ɛ ne kɛɛ balaŋ siaman baa pɛte ɛ ne yɛɛ kolo, yaa ŋgba ɛ na mo ya agyueŋ kumɛɛ baa di balaŋ nombia?

⁵ Me tebia ɛ tei maŋ nideli. Balaŋ baŋ balaŋ ne kɛɛ wɔ nyi be yɛɛ ayematena wɔ tɛɛle kei dɔɔ nɛ, baŋ te Wurubuarɛ lesewɔ nyi baa lɛɛ Yesu Kristo di. Mena balaŋ benaŋ te Wurubuarɛ lesewɔ nyi baŋ ne gyae la baa nyiŋ gbɛɛ gyoo ɔ gyoori keŋ ɔ be wulaa yako see nyi waa mo fa balaŋ baŋ bɛɛ gyae e nɛ. Wurubuarɛ siaman na mena balaŋ kɛwɔ yɛna balaŋ baŋ be dana ba wose. ⁶ Mɔna ɛmɛɛ dɔɔ ɛ bɛɛ mo ayematena yɛɛ kolo ya. Na balaŋ baŋ be dana ba wose nɛ ne naase na ŋon diyem yee? Na baŋ ke ne wɔŋee na ŋon gyu nombia dedii man yee? ⁷ Na mena balaŋ benaŋ ke ne kolosina nombia nkarankaraŋ tia ɛ Gbenjyoo Yesu Kristo gyoorobiiri yele keŋ yee?

⁸ Wurubuarɛ nombia aŋmaraseŋ see yakowɔ yenaŋ daale nyiaa, “Gyae n dɔɔ ŋgba nyaŋ gbagba n wose nɛ.” Nyi akpaa ɛ kɛɛ te ɛ di mena mmaraa kei dɔɔ nideli na,

kenanɔ na ɛ ne yɛɛ nombia kpaakpaa baa. ⁹ Mɔna nyi akpaa ɛ kɛɛ balanɔ siaman pɛte ɛ yɛɛ kolo na ɛ te yɛɛ dukum, kenɔ nawolo nyi ɛ te yala Wurubuarɛ mmaraa kenɔ dɔɔ. ¹⁰ Nawolo nyi walaɔ kamaɛ ɔ di Wurubuarɛ mmaraase ɔ pou dɔɔ te ɔ yala ɔ man dokolonɔ dɔɔ na, Wurubuarɛ siaman na nawolo baa nyi ɔ te yala mmaraase ɔ pou dɔɔ. ¹¹ Wurubuarɛ ɔ be yako nyi “Na lee n wɛɛle yaa n baale wɔle ya” nɛ, ɔ ke yakola nyi “Na ko walaɔ ya” Mena dɔɔ nyi akpaa n ta lee n wɛɛle yaa n baale wɔle ya te n ko walaɔ na, kenanɔ na n yala mmaraa kenɔ dɔɔ baa.

¹² ɛ tɔɔse nyi wee daale Wurubuarɛ waa di ɛ nombia mo lee mena kenɔ ɛ ba mo di ɔ mmaraase ɔ na lese balanɔ lee dukum man nɛ dɔɔ. Mena dɔɔ ɛ kɛɛ ɛ kekolosi na ɛ nombia ayɛɛsa man nideli. ¹³ Akpaa ɔlo te wii ɔ dɔɔ waraɔse ya na, Wurubuarɛ mo waa di walaɔ ɔnanɔ nombia kenɔ ɔ be gyae waa wii ɔ waraɔse ya. Nawolo nyi walaɔ ɔ ne wii ɔ dɔɔ waraɔse na ɔ bee yee Wurubuarɛ nombia kedi ya.

Keɛɛdi na tom kpaakpaa keyɛɛ

¹⁴ Me tebia, nyi akpaa ɔlo de yako nyi ɔ te lɛɛ Wurubuarɛ nombia di, mɔna ɔ bɛɛ yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii ya na, wonɔ tɔnɔɔ yaa ɔ keɛɛdi kenanɔ dana? Mena keɛɛdi kenanɔ gyae ke tale lɛɛ ɔ nyee? ¹⁵ ɛ yela dɛɛ mo ke nyi Kristo walaɔ ɔlo kyaa kenɔ ɔ be dana kegbase yaa weenɛɛ ɔnanɔ waa di ya, ¹⁶ te akpaa walaɔ ɔnanɔ de kaa sola neɔ kolo te n yako e nyi, “Wurubuarɛ waa seɔ n wɔle na n ke kyaa nideli,” te n te fa walaɔ ɔnanɔ kpene kenɔ ne hia e ya na wonɔ tɔnɔɔ doo la ke man? ¹⁷ Mena ke yaa keɛɛdi mo doo. Nyi akpaa ɔlo ta mo ɔ keɛɛdi yɛɛ tom Wurubuarɛ kegyaebii man ya na, na ɔ keɛɛdi kenanɔ be dana tɔnɔɔ ya.

¹⁸ Walaŋ ɲolo waa tale yako nyiaa, “Baale na baŋ ne lɛɛ Wurubuarɛ di bo te baale mɔ na baŋ ne yɛɛ nombia kpaakpaa bo.” Sena yaa nyan ke tale yako nyi n te lɛɛ Wurubuarɛ di lee debaŋ keŋ n bɛɛ yɛɛ kolo kpaakpaa na ke kyaa na Wurubuarɛ kegyaebii ya? Maŋ dɔɔ me nombia kpaakpaa ɲan mɛɛ yɛɛ te ɲe kyaa na Wurubuarɛ kegyaebii nɛ, ɲan te mɛɛ mo wola nyi ma te lɛɛ Wurubuarɛ di. ¹⁹ N ne lɛɛdi nyi Wurubuarɛ dokolon kyaa la. Akpaa n ne lɛɛdi mena na dei, mɔna tɔɔse nyi felɪŋkumɛɛ mɔ ne lɛɛdi nyi Wurubuarɛ dokolon kyaa la, te ne yeli bee ɲeɲii.

²⁰ Nyan diyɪŋte! N ne gyae baa lese wola neɲ nyi akpaa ɲolo bɛɛ mo ɔ kelɛɛdi yɛɛ kolo kpaakpaa ya na, ɔ kelɛɛdi kenan be dana tɔnɔɔ yee? ²¹ ɛ tɔɔse de naana Aberaham, woɲ kɔɲala te Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛneɲ tenɛɛ ɲon Wurubuarɛ siaman? ɲgba keŋ ɔ be sɛɛ mo ɔ bu Asiki gyu nyi waa mo ke deesi fa ɲon Wurubuarɛ dɔɔ? ²² ɲgba n naawɔ nyi ɔ kelɛɛdi na ɔ nombia ayɛɛsa pou kyaawɔ kyɛkyɛɛ? ɔ nombia ayɛɛsa yele la te ɔ kelɛɛdi keŋ seɲawɔ nideli. ²³ ɔ nombia ayɛɛsa ɲenan yele la Wurubuarɛ nombia ɲan bɔɔ ɲmarase see yenan daale nɛ kɔɲawɔ ampaŋ nyiaa, “Aberaham lɛɛ Wurubuarɛ di, mena dɔɔ Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ nombia tenɛɛ ɔ siaman.” Mena dɔɔ te balaŋ baake Aberaham nyi Wurubuarɛ ɔ gyoo. ²⁴ ɲgba ɛ naawɔ? Wurubuarɛ ne tɛɛ bo walaŋ nombia kpaakpaa ɲan ɔ ne yɛɛ nɛ dɔɔ te ɔ ne lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛneɲ tenɛɛ, na ɔtenate kelɛɛdi kaageɲ dɔɔ ya.

²⁵ Mena ke te futooli alo ɲon bɛɛ baake e nyi Rahabo nɛ, ɔ nombia ayɛɛsa yele la te Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛneɲ tenɛɛ ɲon Wurubuarɛ siaman. Nawolo nyi Rahabo lɛɛ balaŋ baŋ Iseraetena be kyaa kpila nyi baa gyu ka deke kɛɛ Gyeriko donɔɔ keŋ dinɔɔ nɛ ɲɔɔlale, te ɔ

wola wɔ gbɛɛ wɔle daale te be yeuwɔ lee Gyeriko donɔɔ kenan man ken be te nyin wɔ kyan ya. ²⁶ Mena ken akpaa weesɛɛ be doo walaŋ man ya na ɔ yɛɛ walaŋ deyeŋe e nɛ, mena ke te akpaa ŋolo dana keɛɛdi te ɔ bɛɛ mo ke yɛɛ tom ya na, na ɔ keɛɛdi kenan mɔ ta yem.

3

Do n laakem deƆŋ

¹ Me tebia, ɛ na yeli ɛ man balaŋ burum sia keyɛɛ nyi ɛ ka bese Wurubuarɛ nombia wolala ya. Nawolo nyi ɛ gyeŋ nyi debaŋ ken Wurubuarɛ waa di de nombia na, daa wolala baŋ wui nombia kedi gyae ke yɛɛ doŋ kela balaŋ akaŋ baŋ. ² De popou ne yale gbɛɛneŋ burum man agbaatee agbaatee. Nyi akpaa ŋolo kyaa ken ɔ te yɛɛ ta nombiikum daale lee ɔ kekolosi man see ya na, kenan na walaŋ ŋonaŋ nombia doo na ke gbɛɛ te dukum be doo ɔ man ya. Kenan na nawolo baa nyi walaŋ ŋonaŋ ne tale tela ɔ wose nideli.

³ ɛ yela dɛɛ mo nombii ken dɛɛ wolo nɛ mo maa na dɛɛkyɔŋ. Nyi akpaa ŋolo ne gyae nyi dɛɛkyɔŋ ke nyii ɔ dei na, ɔ na mo ŋmelen do e ɔ nɔɔman. Kei ne yeli ɔ ne tale wɔŋee e gyu botɔɔ ken ɔ ne gyae. ⁴ Yaa ɛ yela dɛɛ bese mo ke maa na degbele dinaa ken ke gyakaa loŋ dɔɔ nɛ. Ken na mena ken ka keesɛ te felin dinaa ne tɛɛse na ke koran nɛ, kolobii peperee daale te saare ŋon na mo kikii ke gyu botɔɔ ken ɔ ne gyae. ⁵ Mena ke te deniwalaŋ laakem mɔ doo. Ke yɛɛ kolobii peperee ke deniwalaŋ wose man, mɔna ke dana nɔɔdoŋ. ɛ kɛɛ mena ken boalaŋbii peperee ne tale yela laa dinaa dinaa ne kpaa pou. ⁶ Deniwalaŋ laakem mɔ yɛɛ ŋgba boalaŋ nɛ. Ke yɛɛ deniwalaŋ wosenaane yenaŋ daale ke mɔna tɛɛle kei dɔɔ nombiakumɛɛ pou doe ke man. Ke gyae ke tale yela deniwalaŋ kekyaabii man pou kewɔɔɛɛ. Ke gyae ke tale

yela deniwalaŋ wose ke yoi e ɲgba ɔ doe boalaŋ man nɛ. Mena boalaŋ kei lee ɔbɔnsam gyaŋ.

⁷ Balaŋ ne tale yɔkɔse wonembia burum ɲgba gyebuse, na wonembia baŋ bee tuu be tɔɔse dɔɔ, na loŋ man wonembia pou nɛ. Bee yeli be dinɔɔ ne kyɛɛkee na baa tale kyaa denibalaŋ man. ⁸ Mɔna laakem dɔɔ ɲolo bɛɛ tale yɔkɔse ke ya. Kɔ dana kekyan ya te ke yɛɛ ɲgba tee kum nɛ.

⁹ De nɔɔ te dɛɛ mo lese de Gbenjyoo na de kya Wurubuarɛ yele. Mɔna keŋ ke te dɛɛ mo falaa de tebia denibalaŋ baŋ Wurubuarɛ be yɛɛ wɔ ɲgba ɲon gbagba dinɔɔ nɛ. ¹⁰ Mena nɔɔdokolon kenan ke man te akelegyi na kefaala pou na lee. Me tebia, tekaboena nyi dɛɛkɔŋ mena ya. ¹¹ Loŋ kpaakpaate na loŋ kum be gyae ke tale lee ditiribuŋ dokolon man ya. ¹² Me tebia, mango daŋ be gyae ke tale se paya bia ya, te dukutu daŋ mɔ be gyae ke tale se mango bia ya. Mena mɔ te ditiribuŋ dokolon be gyae ke tale fa loŋ kpaakpaa na loŋ kum ya.

Nyansa keŋ ba lee Wurubuarɛ gyaŋ

¹³ Amɔte danaana nyansa ɛ man te ɔ gyeŋ nombia? Kaboena nyi mena walaŋ ɲonaŋ waa lese ɔ dinɔɔ kpaakpaate wola. Akpaa ɔtenate de yɔkɔse ɔ wose lee ɔ nombia kpaakpaa keyɛɛ man na, gyae kawola nyi ɔ dana nyansa ampan. ¹⁴ Mɔna nyi akpaa ɛ dana sibiikum te ɛ bɛɛ gyae nyi ɲolo ke dee kpu na ɲon ya na, kenan na tekaboena nyi ya wola ɛ wose nyi ɛ dana nyansa ya. Nyi n dana mena dinɔɔ kei te n sɛɛ n na wola n wose na, na nawolo baa nyi n te bɛɛ anokoare keŋ. ¹⁵ Mena nyansa kenan ta lee Wurubuarɛ gyaŋ ya. Ke yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ nyansa ke te ka lee deniwalaŋ agyueŋ kum man. Mena nyansa kenan yɛɛ ɔbɔnsam nyansa ke. ¹⁶ Nawolo nyi akpaa balaŋ sia ne yɛɛ be tebia abɔɔ dɔɔ te bɛɛ gyae mɔ bo nyi baageŋ wui

ke de na, kenarj na arjmaarenj na nombiakumεε kamaεε gyae ke doo be man debarj kamaεε.

¹⁷ Mɔna nyansa keŋ ba lee Wurubuarε gyanj nε dɔɔ, ayimεε be doo ke man ya. Mena nyansa kenarj ne fa wosefεεrenj te kee yeli walaŋ ne yɔkɔse ɔ wose te ɔ ne yεε wɔe fa balanj. Kee yeli njolo ne wii ɔ dɔɔ waranjase debarj kamaεε, te ɔ ne yεε nombia kraakpaa mɔ. Mena nyansa kenarj bee yeli njolo ke keε walaŋ siaman ya, te ne yeli ɔ ne di anokoare mɔ. ¹⁸ Balanj banj bεε gyae wosefεεrenj gbεε nε, debarj kamaεε na bεε kyɔ be tebia na baa ta wosefεεrenj man. Be yεε mena na bεε naa nyi deeli na lee kpene keŋ bεε yεε nε man. Na yεε yaa njgba be duu kolobii daale baa balanj benarj konɔɔse man nε. Kenarj wɔle na bεε naa nyi kpene keŋ bɔɔ duu nε, kolo kraakpaa ta lee balanj banj dinɔɔ man kɔŋ njgba deeli keyεε nε.

4

ε mo ε kpene kamaεε fa Wurubuarε

¹ Worj na moonaa yoo na kalese nombia kɔŋ ya nsana? Na lookum keŋ doo ε man te ke dana njon keε wɔŋee gyu kɔŋ nε, na moonaa yoo na kalese nombia kɔŋ ya nsana yee? ² ε sia ne yεε keŋ ε ne gyae abɔɔ mɔna ε bee nyiŋ ŋa ya. Mena dɔɔ ε na koe balanj te ε sia ne yεε balanj abɔɔ dɔɔ mɔna ε bee nyiŋ kpene keŋ ε ne gyae ya. ε ne kale te ε ne yoo na dɔŋa mɔna ε bee nyiŋ abɔɔ ŋan ε ne gyae ya, nawolo nyi ε bεε sola Wurubuarε ya. ³ Akpaa ε sola Wurubuarε korarj na ε bee nyiŋ ŋa ya, nawolo nyi ε bεε mo agyuenj kraakpaa sola ya. ε na sola e abɔɔ ŋan bo na εmεε gbagba ka mo di ε kegyaebii man. Mena dɔɔ te ε bee nyiŋ ŋa ya nε.

⁴ ε yεε yaa njgba ala banj bɔɔ lee be baala wɔle nε, nawolo nyi ε bee di anokoare fa Wurubuarε ya. ε ba gyenj

nyi akpaa ηolo de yeli tεεle kei dɔɔ abɔɔ kegyae de di ɔ nyee na, nawolo baa nyi ɔ ne kɔla Wurubuarε yee? Mena dɔɔ nyi akpaa ηolo de yeli tεεle kei dɔɔ abɔɔ de di ɔ nyee na, na ɔ ta bese Wurubuarε kɔlare. ⁵ ε te wolee nyi Wurubuarε nombia aηmaraseη see ηan yakowɔ yenaη daale nyi, “Wurubuarε felih ηon ɔ ba mo do de man nε ɔ ne yoo daaworo?” Yaa ε gyeη nyi ɔ yako mena nombia ηenaη bo yakaa? ⁶ Wurubuarε ta mo ɔ bεrεε boele daa nideli. Mena dɔɔ te ɔ nombia aηmaraseη see ηan besewɔ yako yenaη daale bela nyiaa,

“Wurubuarε ne bεε balanη banη bεε wola ba wose nε,
mɔna ɔ na mo ɔ bεrεε boele banη bεε yɔkɔse ba
wose nε.”

⁷ Mena dɔɔ ε yɔkɔse ε wose fa Wurubuarε. ε seη tia ɔbɔnsam, na waa yeu lee ε gyaη. ⁸ ε tuu benaa Wurubuarε, na ηon mɔ ke tuu benaa ηon. εmεε nombiakumεεyεεra, ε lese ε nyihmaase lee ε nombiakumεε man. εmεε banη ya agyueηse ne yeε ηon ala ala nε, ε lese nombiakumεε lee ε konɔɔse man na ε ke nyih konɔɔse kpaakpaa. ⁹ ε nyii weeleη nideli lee ε nombiakumεε dɔɔ, na dokpokpo ke kyaη ηon na ε ke wii. ε yela ε boηεεse ka bese kewii, na ε gyonη kedi keη ka bese ηan. ¹⁰ ε yɔkɔse ε wose fa de Gbenjyoo Wurubuarε, na waa gyina ηon siaman.

ε na wɔlεε dɔηa ya

¹¹ Me tebia, ε na tεε wɔlεε dɔηa ya. Nyi akpaa ηolo de kolosi nombiikum gyakaa ɔ dɔɔ ηolo dɔɔ yaa ɔ bu ɔ e fɔɔ na, kenaη na nawolo baa nyi ɔ ne kolosi nombiakumεε tia Wurubuarε mmaraa te ɔ ne bu ke fɔɔ mɔ baa. Na ɔ bεε tekaa di mmaraa kenaη dɔɔ baa ya, te ɔ ne kεε ɔ wose nyi ɔ dei kela mmaraa keη. ¹² Wurubuarε waageη yeηa walaη ηon ɔ ne fa mmaraa te ɔ ne di balanη nombia. Iηon waageη ne gyaela waa tale lεε balanη nyee, te ηon ne gyaela waa

tale wɔlɛɛ ba woya mɔ kekpaakekpa. Te nɛnɛɛ nyan yɛna amɔte ɲon nyan ne di n dɔɔ nombia bu e fɔɔ?

Ɛ na gyɔ Ɛ konɔɔ kyoo dɔɔ ya

¹³ Ɛmɛɛ ban Ɛ koro na Ɛ ne gyɔ Ɛ konɔɔ yako nyi “Gyɛɲ yaa kyoo dɛɛ koro gyu donɔɔ kei yaa donɔɔ daale man, na de kaa kyaa botɔɔ kulutoo na dee di kebu gyae kɔba” nɛ, Ɛ tei me maɲ nideli. ¹⁴ Ɛ ne yako mena, mɔna Ɛ ba gyɛɲ kpene keɲ gyae ke kɔɲ Ɛ dɔɔ kyoo gba ya. Ɛ gyɛɲ Ɛ nyeedoɲ kedoobii? Ɛ yɛɛ ɲgba debunɲta nɛ, kɔɔ ne kyare ya na ka te ɲaalaa. ¹⁵ Kpene keɲ kaboena nyi yaa yako yɛna nyiaa, “Akpa Wurubuarɛ de sɛɛ te de kyaa nyeedoɲ man na, dɛɛ yɛɛ kpene kei yaa kedɔɔ kei.” ¹⁶ Mɔna Ɛ ne gyina Ɛ wose adido te Ɛ na wola Ɛ wose. Mena wose kawola kenan yɛɛ dukum ke. ¹⁷ Mena dɔɔ nyi walan kamasɛ ɲon ɔ gyɛɲ nombii kpaakpa keɲ kaboena nyi waa yɛɛ, te ɔ te yɛɛ ke ya na ɔ te yɛɛ dukum.

5

Gyemisi kekolosi fa kɔbatena

¹ Nɛnɛɛ Ɛ tei maɲ Ɛmɛɛ ban Ɛ dana Ɛ wose nɛ. Ɛ wii na Ɛ ke di walaɲsa nideli, nawolo nyi kayeyɛɛ dinaa daale gyae ke kɔɲ Ɛ dɔɔ. ² Ɛ kɔba ɲan Ɛ dana nɛ pou te wɔlɛɛ, te paapaase mɔ te wɔlɛɛ ya abɔɔ ɲan pou Ɛ dana nɛ. ³ Ɛ kɔba yayam na Ɛ kɔba wolom abɔɔ ɲan Ɛ ba mo weese nɛ pou te doo kandorɔse. Kei ne gyae la kawola nyi ampan Ɛ te yɛɛ dukum Wurubuarɛ siaman. Mena keɲ kandorɔse ɲan be wɔlɛɛ abɔɔ ɲan nɛ, mena ke te Ɛ wosenaane mɔ gyae ke wɔlɛɛ ɲgba mena keɲ boalan ne wɔlɛɛ abɔɔ nɛ. Nɛnɛɛ keɲ tɛɛle kei ne gyu kɔ ɔto keɲ Wurubuarɛ waa di walan kamasɛ nombia na, keɲte Ɛ ne yilaa abɔɔ see fa Ɛ wose? ⁴ Balan yɛɛ tom Ɛ wɔɔse man fa ɲon mɔna Ɛ bɛɛ Ɛ te tɔ wɔ kom ya. Ɛ nyii mena keɲ bee mutii. Balan

baŋ bɔɔ kyɔ ŋon te ɛ be kɛrɛɛ ɛ wɔɔse man weenɛɛ nɛ, be kewii te lii de Gbenɣyoo Wurubuarɛ doŋ pou nyee ŋon gyaŋ. ⁵ Debaŋ keŋ ɛ kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ, ɛ wose te fɛɛ ŋon te ɛmɛɛ gbagba kegyaebii mɔ te ɛ ne yɛɛ. ɛ te di weenɛɛ kpaakpaa nyiŋan doo nuŋ ɛ ne daa Wurubuarɛ nombia kedi wee keŋ, ŋgba wonembu ne dii doo nuŋ daa wee keŋ baa ko e nɛ. ⁶ ɛ buu balan baŋ be nombia tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ fɔɔ te ɛ koe wɔ. Mɔna ba te yɛɛ nombiikum kamaɛ ya te be ta koro seŋ tia ŋon lee gbɛɛ kamaɛ man gba nyi ɛ na yɛɛ ɛ kegyaebii ya.

ɛ nyiŋ konɔɔ

⁷ Mena dɔɔ me tebia, ɛ nyiŋ konɔɔ kelii wee keŋ de Gbenɣyoo Yesu waa bese kɔŋ nɛ. ɛ kɛɛ mena keŋ wɔɔfarale ne nyiŋ konɔɔ gyeki kelii debaŋ keŋ waa nyiŋ abɔɔ kpaakpaa lee ɔ wɔɔman nɛ. ɔ ne nyiŋ konɔɔ gyeki ɔga gyaŋgbate na ɔga ɔtomante ke ŋɛɛ do ɔ weenɛɛ, te ɔ ne nyiŋ konɔɔ gyeki kelii debaŋ keŋ ɔ weenɛɛ ŋan na bee. ⁸ Lee mena dɔɔ ɛmɛɛ mɔ ɛ nyiŋ konɔɔ na ɛ ka seŋ keŋkeŋ, nawolo nyi de Gbenɣyoo Yesu ka bese kɔŋ keŋ ta benaa. ⁹ Me tebia, ɛ na toroŋ na dɔŋa ya, na mena ya na Wurubuarɛ waa di ɛ nombia na waa bu ŋon fɔɔ. ɛ kɛɛ, walaŋ ŋon waa di de nombia nɛ, ɔ kekɔŋ ta benaa.

¹⁰ Me tebia, ɛ tɔɔse Wurubuarɛ akpenkpenɣyɔɔra baŋ bɔɔ naa diyem, lee mena keŋ bɔɔ kolosi de Gbenɣyoo Wurubuarɛ nombia ŋan dɔɔ nɛ. Na ɛ ke kasee mena keŋ bɔɔ nyiŋ konɔɔ seŋ keŋkeŋ be kayeyɛɛ man. ¹¹ Balan baŋ bɔɔ nyiŋ konɔɔ seŋ keŋkeŋ naa diyem kelii ɔto nɛ, baŋ na nyeebam. ɛ yela dɛɛ mo nombia keŋa maa na balee ŋon bɛɛ baake e nyi Gyɔbo nɛ. ɛ nyii mena keŋ ɔ be nyiŋ konɔɔ seŋ keŋkeŋ debaŋ keŋ ɔ doo kayeyɛɛ man nɛ. ŋgba ɛ naa mena keŋ de Gbenɣyoo Wurubuarɛ be tɔ e kom kpaakpaate te ɔ be yeli be yɛɛ e gyoŋ ɔ kaale keŋ

ɔto na? Kei nawolo baa nyi de Gbenjyoo Wurubuarɛ dana wɔe te ɔ ne wii balan waranjase.

¹² Me tebia, nombii keɲ mɛɛ gyae ɛ ka gyeɲ nideli yɛna nyiaa, ɛ na kaɲ ntam ya. ɛ na kaɲ adido yaa tɛɛle yaa kolo daale ntam ya. Nyi nombii kaboena nyi ya sɛɛ nyi “Ayi” na, ɛ sɛɛ nyi Ayi, te akpaa ke kaboena nyi ya bɛɛ nyi “Koa” na, ɛ bɛɛ nyi Koa. ɛ yɛɛ mena na wee keɲ Wurubuarɛ waa di balan nombia na ɔ be gyae waa bu ɲon fɔɔ ya.

ɛ fane na ɛ lɛɛ di

¹³ Akpaa ɛ man ɲolo ne naa diyem na waa fane fa Wurubuarɛ. Akpaa ɛ man ɲolo wose de fɛɛ e na waa kpee nɔɔneɲ lese Wurubuarɛ yele. ¹⁴ Akpaa ɛ man ɲolo na wee na waa baake Kristotena kegyiise na be kaa fane fa e, na baa tiu e nuɲ de Gbenjyoo Yesu yele man. ¹⁵ Nyi akpaa ba mo kelɛɛdi fane na, kaweeɛ ɲon waa nyiɲ kawee kekyɔ. De Gbenjyoo Yesu waa kyɔ e kawee na ɔ wose ke yɛɛ e doɲ. Nyi akpaa ɔ yɛɛ nombiikum daale bo koran na, waa mo ke kyɛɛ e. ¹⁶ Mena dɔɔ ɛ lese ɛ nombiakumɛɛ ɲan ɛ ne yɛɛ tia dɔɲa nɛ yako dɔɲa, na ɛ ke fane fa dɔɲa na Wurubuarɛ ke nyiɲ kyɔ ɲon ɛ kaweeɛ. Walaɲ ɲon ɔ gbɛɛneɲ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman nɛ, ɔ kefane dana nɔɔdoɲ te kɛɛ yɛɛ tom mɔ nideli.

¹⁷ ɛ yela dɛɛ mo nombii kei maa na Wurubuarɛ dekpenkpenjyɔɔre ɲon bɛɛ baake e nyi Elaegya nɛ. ɔ yɛɛ deniwalan e ɲgba daa nɛ. ɔ fanewɔ nideli lee ɔ konɔɔ man nyi ɔga na ɲɛɛ ya, te ampan ɔga seɲawɔ tɛɛle kenan dɔɔ kulutooneɲ atooro na yale. ¹⁸ Kenɛte ɔ besewɔ fane bela te ɔga ɲon torowɔ, te tɛɛle kenan besewɔ dee weenɛɛ bela.

¹⁹ Me tebia, gyae ke tale kɔɲ nyi ɛ man ɲolo waa yo gbɛɛ lee Wurubuarɛ gbɛɛ keɲ ka tenɛɛ nɛ man, na ɲolo

ka besena e kɔŋ gbɛɛ kenan man. ²⁰ Ɛ tɔɔse nyiaa, nyi akpaa ŋolo da besena walaŋkum lee ɔ gbɛɛ kum man na, na mena walaŋ ŋonaŋ te lɛɛ walaŋkum ŋon nyee lee yeŋ kekpaakekpaa keŋ man. Kei gyae ke yela Wurubuarɛ ka mo nombiakumɛɛ burum ŋan ɔtenate be yeɛ nɛ kyɛɛ e.

WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA NŌŌKEBAKESEE WŌLE
DeLo: WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA NŌŌKEBAKESEE WŌLE New
Testament

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: DeLo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun
2022

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11